

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudců Tomáše Kocourka a Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **A. B.**, zastoupen Mgr. Umarem Switatem, advokátem, sídlem Dědinova 2011/49, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, sídlem Loretské nám. 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2022, č. j. 304077-2/2022-VO, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 25. 5. 2023, č. j. 72 A 28/2022-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce je státním občanem Marockého království. Dne 19. 6. 2019 uzavřel sňatek s českou státní občankou. Oba manželé se měli seznámit v Moskvě a manželka následně žalobce navštívila několikrát v Maroku. Žalobce nikdy nepobýval na území Evropské unie a nežije zde žádný člen jeho rodiny s výjimkou jeho manželky a jednoho bratrance.

[2] Po dvou předchozích neúspěšných pokusech, které byly i předmětem přezkumu správními soudy, žalobce podal dne 8. 2. 2022 v pořadí třetí žádost o udělení krátkodobého víza, kterou Velvyslanectví České republiky v Rabatu rozhodnutím ze dne 23. 3. 2022 opět zamítlo. Žádost žalobce o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza žalovaný zamítl v záhlaví uvedeným rozhodnutím. Krajský soud zamítl žalobu shora uvedeným rozsudkem. Dospěl k závěru, že správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav věci, řádně aplikovaly právní předpisy a z toho vyvodily správný celkový skutkový i právní závěr o účelovosti uzavření manželství. Žalovaný své závěry řádně odůvodnil a ani nově tvrzené

a prokázané skutečnosti nevyvrací závěr o účelovém uzavření sňatku. Ve výpovědích manželů jsou rozpory, manželé nemluví společným jazykem a nevedou společnou domácnost. Žalobcova verze příběhu je nevěrohodná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že měl před uzavřením manželství dlouhodobý vážný vztah se svou budoucí manželkou. Zpočátku s ní komunikoval v anglickém, arabském a českém jazyce a v průběhu času se v angličtině i češtině zlepšil. Učí se česky, k čemuž mu pomáhá i jeho manželka. Nedostatečná znalost češtiny nemůže být důvodem pro nevyhovění jeho žádosti. Manželé spolu nekomunikují jen písemně, nýbrž také ústně a navzájem si rozumí. Správní orgány nezohlednily dobu trvání manželství, která uplynula od posledního rozhodnutí ve věci, ani mnohaletou snahu manželů o společné soužití. V Maroku sdílejí společnou domácnost a stěžovatel se finančně podílí na vedení domácnosti v České republice. Krajský soud nevzal v úvahu příjem manželky a možnost stěžovatele pracovat v rámci její živnosti. Nevypořádal se se specifiky výkonu práce v Maroku, kde je běžné pracovat bez pracovní smlouvy. Nezohlednil ani zdravotní stav manželky, která potřebuje jeho pomoc. Závěr soudu, že manželka mohla stěžovatele častěji navštěvovat, je spekulací, neboť manželka je ve špatném zdravotním stavu a cestování v době pandemie covid-19 by pro ni znamenalo zvýšené riziko. Manželé činí maximum pro to, aby mohli žít společně, a touží mít dítě. Plánují život v České republice, kde má manželka rodinné a sociální zázemí a je zde vázána na lékařskou péči. Správní orgány i krajský soud své závěry zakládají na údajných rozdílech ve výpovědích, z nichž však nelze vyvodit, že uzavření manželství směřovalo k získání práva vstupu nebo pobytu na území České republiky. Rozpory ve výpovědích jsou spíše nepřesnostmi než přímými rozpory, navíc se netýkají skutečností důležitých pro rozhodnutí ve věci. Napadené rozhodnutí nepřiměřeně zasahuje do rodinného a soukromého života stěžovatele.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Manželé po ukončení řízení o předchozí kasační stížnosti stěžovatele nepodnikli žádné kroky k vedení společné domácnosti, nepřistoupili k prohlubování svého vztahu například prostřednictvím dlouhodobějších návštěv, a nedošlo tak k zásadním změnám. Nelze přisvědčit ani námitce týkající se zásahu do práva na soukromý a rodinný život, článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) totiž neukládá státu povinnost respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu.

[6] V replice stěžovatel zdůraznil, že má dostatečný finanční příjem, podílí se na cestovních a jiných výlohách manželky. Zásah do jeho soukromého a rodinného života je mimořádně citelný, protože manželé nemohou vést plnohodnotný rodinný život. Manželka se do Maroka nemůže přestěhovat kvůli svému zdravotnímu stavu a kvůli potřebám své nezletilé dcery.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Vzhledem k tomu, že v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. dále posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost. Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterých je kasační stížnost přijatelná, pokud (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny jeho judikaturou, (ii) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (iii) je třeba učinit judikaturní odklon, a (iv) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Žádný z těchto důvodů přijatelnosti není naplněn.

[8] Stěžovatel se k přesahu vlastních zájmů nevyjadřuje. Kasační stížnost se netýká právních otázek, které by nebyly judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně, ani nevyvolává potřebu judikaturního odklonu. Není proto možné uvažovat o přijatelnosti dle prvních tří výše popsanych důvodů. Stěžovatel v kasační stížnost brojí proti pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Nejvyšší správní soud tak musí posoudit, jestli krajský soud v napadeném rozsudku pochybil, zda se jednalo o zásadní pochybení a jestli toto pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Žalovaný i krajský soud vycházeli při posuzování účelovosti uzavření sňatku ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států a ze sdělení Evropské komise ze dne 26. 9. 2014 č. KOM(2014) 604 a ze dne 2. 7. 2009 č. KOM(2009) 313. Posledně zmíněné sdělení obsahuje indikativní kritéria poukazující na to, že zneužití práva uzavřením účelového sňatku je spíše nepravděpodobné (pozitivní kritéria), nebo spíše pravděpodobné (negativní kritéria). Posouzení indikativních kritérií je soudy používáno jako vodítko pro učinění závěru o účelovosti uzavření sňatku (viz rozsudky NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39, a ze dne 24. 8. 2023, č. j. 10 Azs 86/2023-51).

[10] Krajský soud nejprve posoudil pozitivní indikativní kritéria a dospěl k závěru, že stěžovatel nesplnil ani jedno z nich (bod 49 a násl. rozsudku). Stěžovatel v kasační stížnosti správně uvádí, že pro konstatování účelovosti manželství nepostačuje samotná skutečnost, že mu manželství přineslo výhodnější postavení pro zajištění pobytového oprávnění. V daném případě nicméně ze skutkových okolností bez důvodných pochybností vyplynulo, že manželství bylo uzavřeno převážně za účelem získání pobytového oprávnění, na které by jinak stěžovatel neměl nárok.

[11] Dále krajský soud v bodě 52 a násl. rozsudku shledal, že manželé nevedou a nikdy nevedli společnou domácnost. Zabýval se též tím, že cestování manželky do Maroka bylo ztíženo jejím zdravotním stavem, pandemií covid-19, péčí o rodinu nebo tím, že jí byly dva lety zrušeny (body 78 a 79 rozsudku). Tyto skutečnosti podle krajského soudu nic nemění na tom, že se manželé sešli za více než deset let devětkrát a nevyužili možnosti se setkat v jiné zemi než v Maroku. Skutečnost, že manželka je omezena potřebami své nezletilé dcery, nebyla uplatněna před krajským soudem, a Nejvyšší správní soud k ní nemohl přihlídnout (§ 109 odst. 5 s. ř. s.).

[12] Co se týče negativních indikativních kritérií, krajský soud uvedl, že jsou naplněna dvě - pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo o důležité osobní informace, které se jich týkají, a dále pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí.

[13] Samotná doba trvání vztahu, uskutečnění několika cest manželky do Maroka a úsilí vynakládané na získání víza pro stěžovatele, které vzal krajský soud do úvahy, nemohou převážit nad ostatními skutečnostmi, jež vyvrací existenci skutečného a pevného pouta mezi manžely.

[14] Žalovaný ani krajský soud se nespokojili pouze s výše uvedenými indikativními kritérii, ale zohlednili i další skutečnosti svědčící o účelovosti uzavření sňatku. Mezi ně zahrnuli například to, že svatby se nezúčastnila rodina ani přátelé manželky nebo že se stěžovatel nikdy nesetkal s rodinou své manželky. Zabývali se i socio-ekonomickým zázemím. Stěžovatel se vzhledem ke svému vzdělání, pracovním zkušenostem, majetkovým poměrům nebo možnostem získat zaměstnání v České republice nachází ve slabé socio-ekonomické situaci, manželka není schopna oba po delší dobu uživit (body 57 až 63 rozsudku). Skutečnost, že má příjem i z hospodaření na nemovitosti v rodinném vlastnictví, stěžovatel uvedl až v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud k ní proto nepřihlédl (§ 109 odst. 5 s. ř. s.).

[15] Krajský soud se rovněž zabýval námitkou zásahu do soukromého a rodinného života manželů. Manželé spolu rodinný život nevedli, nikdy spolu nežili s výjimkou několika krátkých pobytů v Maroku a nevedli společnou domácnost. Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu manželů ohledně země jejich společného pobytu. Zásah do rodinného života je pojmově vyloučen, neboť v účelově uzavřeném manželství se osobní ani rodinný život již z podstaty neuskutečňuje (viz rozsudky č. j. 7 Azs 326/2017-21 a č. j. 10 Azs 86/2023-51).

[16] Krajský soud se dostatečně zabýval všemi důkazními prostředky, u provedených důkazů hodnotil, zda jsou pro věc relevantní. Posoudil všechna indikativní kritéria a k závěru o účelovosti manželství dospěl na základě vyvrácení všech pozitivních kritérií a naplnění dvou kritérií negativních. Přihlédl i k dalším relevantním skutečnostem. Věc posoudil v souladu s judikaturou a nezdůrazňoval pouze dílčí okolnosti, nýbrž se soustředil na skutkový podklad a hodnocení důkazů, ze kterých vytvořil logický řetězec skutkových okolností, jenž nevzbuzuje důvodné pochybnosti (viz rozsudek

pokračování

NSS ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34). Všechny námitky, kterými stěžovatel napadal dílčí skutková zjištění, dostatečně vypořádal a řádně odůvodnil. Pouhý nesouhlas stěžovatele se skutkovými závěry krajského soudu není důvodem pro přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení NSS ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 37/2021-25, a ze dne 8. 12. 2021, č. j. 6 As 203/2021-21). Nejvyšší správní soud neshledal v rozsudku krajského soudu žádná zásadní pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ze shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, protože ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu